

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
« دانشکده پرستاری و مامایی »

عنوان:

**تأثیر آموزش مبتنی بر الگوی توانمند سازی بر اضطراب و کیفیت زندگی
مددجویان تراجنسی تحت هورمون تراپی**

پایان نامه جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد
پرستاری داخلی-جراحی

استاد راهنما:
دکتر فریبا تباری

نگارش:
مریم اسدی

بهمن ماه ۱۳۹۷

چکیده

زمینه و هدف: توانمندسازی فرایندی پویا، تعاملی و اجتماعی است که منجر به مسئولیت پذیری، رضایت و پاسخ بهتر به درمان و بهبود کیفیت زندگی بیماران می گردد. بیماران تراجنسی نیز به دلیل ماهیت بیماری، نیازهای متعدد آموزشی و مراقبتی، فقدان یا کمبود آگاهی در رابطه با راه های مقابله با عوارض و مشکلات جراحی و هورمون درمانی دچار احساس ضعف و ناتوانی شده که بر درک از خطر، رفتارهای خودمراقبتی و پیشگیرانه و هم چنین وضعیت کلی سلامتی بیمار تاثیر خواهد داشت. هم چنین این بیماران به دلیل وجود مسائل جنسیتی و فشارهای وارده به آن ها، بیشتر در معرض خطر مشکلات روانی از جمله اضطراب و افسردگی قرار دارند. این مطالعه با هدف بررسی تاثیر آموزش مبتنی بر الگوی توانمند سازی بر اضطراب و کیفیت زندگی مددجویان تراجنسی تحت هورمون تراپی انجام شده است.

روش کار: پژوهش حاضر یک کارآزمایی بالینی تصادفی است که با شرکت ۸۷ بیمار تراجنسی در سال ۱۳۹۷ که در مرکز بهزیستی تهران پرونده داشتند، انجام شده است. نمونه های پژوهش بر اساس معیارهای ورود به مطالعه و به روش نمونه گیری مستمر انتخاب شدند. پس از توضیح در مورد اهداف و اخذ رضایت کتبی، بیماران به روش تخصیص تصادفی بلوکی دو درمان به دو گروه مداخله و کنترل تقسیم شدند. سپس پرسش نامه های اطلاعات دموگرافیک و سوابق بیماری و اضطراب اشپیل برگر در هر دو گروه تکمیل گردید. در گروه مداخله آموزش براساس آموزش مبتنی برالگوی توانمندسازی شامل (درک تهدید، مشکل گشایی، مشارکت آموزشی وارزشیابی) به صورت ۲ جلسه آموزشی (۱ساعته در دو روز جداگانه در قالب سخنرانی و پرسش و پاسخ با تاکید بر درمان دارویی، میزان تاثیر بر روند درمان و مشکلات و عوارض انجام شد. سپس شرکت کنندگان به گروه های ۷ و ۸ نفره به تفکیک جنسیت تقسیم شده و دو جلسه ۲ ساعته حل مسئله به روش گروهی بر اساس بحث گروهی و پرسش و پاسخ در رابطه با اهداف کلی از پیش تعیین شده انجام گرفت. در گام بعد، از مددجو خواسته شد تا مطالب آموزشی مرحله اول و مطالب بحث شده در جلسه های بحث گروهی، در قالب یک جلسه ۴۵ دقیقه ای تحت هدایت و نظارت غیر مستقیم پژوهشگر به فرد مورد نظر خود آموزش دهد. در پایان، طی جلسه ای، جمع بندی کلی از جلسه ها به عمل آمد. به مدت ۳ ماه، پیگیری به صورت تماس تلفنی یکبار در هفته انجام شد. در گروه آزمون ۳ ماه پس از مداخله و در گروه کنترل نیز ۳ ماه پس از پر کردن پرسش نامه اولیه از طریق تکمیل مجدد پرسش نامه ها، نتایج با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۴ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در این پژوهش گروه کنترل آموزش روتین مرکز را دریافت کردند.

یافته ها: بر اساس یافته های پژوهش، قبل از مداخله، بین دو گروه از نظر مشخصات دموگرافیک و سوابق بیماری اختلاف آماری معناداری وجود نداشت. پس از اجرای مداخله مشخص شد که در میانگین اضطراب آشکار ($p=0/045$) و حیطه های سلامت عاطفی ($p=0/030$)، درک کلی از سلامتی ($p=0/007$)، سلامت

روانی ($p=0/008$) از کیفیت زندگی و هم چنین کیفیت زندگی کل ($p=0/005$) تفاوت بین دو گروه از نظر آماری معنادار بود. اگر چه در زیرمقیاس بهزیستی هیجانی در گروه مداخله، قبل و بعد از مداخله تفاوت آماری معناداری وجود داشت ($p=0/034$) اما بین دو گروه اختلاف معنادار نبود ($p=0/274$). هم چنین در رابطه با میانگین اضطراب نهان بین دو گروه تفاوت معنادار آماری وجود نداشت ($p=0/731$).

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان داد که برنامه آموزشی مبتنی بر الگوی توانمندسازی با کاهش اضطراب آشکار و بهبود ابعاد سلامت عاطفی، درک کلی از سلامتی، سلامت روانی و بهزیستی هیجانی از کیفیت زندگی و هم چنین بهبود کیفیت زندگی کل ارتباط معناداری داشته است. امید است با بهره گیری از نتیجه مطالعه حاضر بتوان مداخلات آموزشی پرستاری مناسبی را در جهت کاهش اضطراب و بهبود کیفیت زندگی این بیماران طراحی و اجرا نمود.

واژه های کلیدی: هورمون درمانی، کیفیت زندگی، اختلال هویت جنسی، ملال جنسی، اضطراب، الگوی توانمندسازی

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

Title:

**The effect of education based on empowerment
model on anxiety and quality of life among
transsexual clients undergoing hormone therapy**

**"A Thesis Submitted as Partial Fulfillment of The Requirements for
Master of Science (MSc) Degree"**

**In
Medical Surgical Nursing**

By:

Maryam Asadi

Supervisor:

Dr. Fariba Tabari

Consultants:

Dr. Fataneh Ghadirian

Shima Haghani

2019

Abstract:

Empowerment is a dynamic, interactive and social process that leads to responsibility, satisfaction and better response to treatment, and better quality of life in patients. Transgender patients are suffering from weakness and disability due to the nature of the disease, educational and care needs, lack of awareness about ways to cope with the complications and surgical problems and hormone therapy, which will be affected the perception of risk, self-care and prevention behaviors, as well as the general health of the patient. Also, these patients are more at risk for psychiatric problems such as anxiety and depression due to gender issues and pressures on them.

This study aimed to investigate the effect of education based on empowerment model on anxiety and quality of life among transsexual clients undergoing hormone therapy.

Materials and Methods:

The present study is a randomized clinical trial with 87 transgene patients affiliated with the Tehran Welfare Center in 2018. The study subjects were selected and assessed according to inclusion criteria and continuous sampling method. After explaining the study subjectives and obtaining written consent, the patients were randomly assigned to two groups of intervention and control by Block Balanced Randomization (BBR). Then demographic information questionnaires and disease records, quality of life SF-36 and Spilberger anxiety were completed in both groups.

In the intervention group, was performed the education based on an empowerment containing (understanding the threat, problem solving, learning participation, and evaluation) in two 1-2 hours sessions in two separate days in the form of lectures and questions and answers. Participants were then divided into groups of 7 and 8 patients by gender, and two sessions of two-hour problem solving based on group discussion and question and answer in relation to the overall goals predetermined. follow up was conducted through phone calls once a week for 3 months. In the experimental group, 3 months after the intervention, and in the control group, 3 months after completing the first questionnaire, information was collected through re-filling the questionnaires. The results were analyzed using SPSS -24 software. In this research, the control group received the routine training center.

Results:

The results showed no significant difference between the two groups in terms of demographic characteristics and disease records before the intervention. After intervention, it was revealed that the difference between the two groups, in the mean of apparent anxiety ($p = 0.045$) and Sub-scales of quality of life, like emotional health ($p = 0/030$), general understanding of health ($p = 0.007$), mental health ($p = 0.008$) and total quality of life ($p = 0.005$), was statistically significant.

However, there was a significant difference in the emotional well-being in the intervention group before and after the intervention ($p = 0.034$), but there was no significant difference between the two groups ($p = 0.274$).

Also, there was no significant difference in the mean of Trait anxiety between the two groups ($p = 0.731$).

Discussion and Conclusion:

The results showed that the educational program based on empowerment model with significant reduction of anxiety and improving the dimensions of emotional health, general understanding of health, mental health and emotional well-being had a significant relationship with quality of life as well as improvement of quality of life in general. It is hoped that using the results of this study, appropriate nursing educational interventions could be designed to reduce the anxiety and improve the quality of life of these patients.

Keywords:

anxiety Hormone Treatment , Quality Of Life, Gender Identity Disorder, Gender Dysphoria,